

EEN PUPPY IN HUIS

DE EERSTE MAANDEN!

MARTIN &
SACHA GAUS

EEN PUPPY IN HUIS

DE EERSTE MAANDEN!

MARTIN &
SACHA GAUS

KOSM • S

Kosmos Uitgevers,
Utrecht/Antwerpen

Inhoud

Voorwoord	6
HOOFDSTUK 1 De eerste week thuis	8
HOOFDSTUK 2 Een beetje aandacht graag!	20
HOOFDSTUK 3 Alles over leren in het leven van alledag	32
HOOFDSTUK 4 Leren omgaan met de grote wereld	46
HOOFDSTUK 5 Bouwen aan een relatie	64
HOOFDSTUK 6 Nu is de basis voor later	76
Nawoord	94

Je kunt een bijbehorende film zien op YouTube,
onder de naam: *Een puppy in huis*

Voorwoord

Ze zat wachtend op een televisieopname dik een uur bij mij op schoot, heel relaxed met een klein, constant kwispeltje van haar staart. Langzaam sloop ze in mijn hart. De gedachte aan haar liet me niet los en plotseling waren daar de woorden 'Ik ga haar halen'. Ik noemde haar Roos.

Daarom zie je in dit boek veel platen van een bordeauxdog-pup, want Roos is een hond van dat ras. Tegelijk maak je kennis met Daphne, een golden retriever dat opgeleid zou worden tot blindengeleidehond. Roos is vijf weken ouder dan Daphne en ze zijn dikke vriendinnen, ondanks hun grote verschil in karakter en aanleg. Het is mooi om naar hen te kijken.

Dit boek gaat over de opvoeding van een pup tot de leeftijd van ongeveer vier maanden. In die periode gaat het niet zozeer om het onder de knie krijgen van oefeningen, hoewel die wel behandeld worden, als wel om het opbouwen van een relatie. Alleen dan raak je vertrouwd met elkaar en krijg je een band. Alleen dan voel je het wederzijds belang en is er respect. Dat is heel iets anders dan dat je hond goed leert luisteren. Een relatie kun je niet afdwingen, maar je kunt er wel heel bewust aan werken. Dit boek leert je te bouwen aan de relatie, elke dag weer.

Dit boek gaat helemaal uit van een positieve opvoeding, je hoeft niet te straffen. Positieve opvoeding is vooral bij pups geweldig, omdat je heel open honden krijgt die creatief zijn en initiatieven durven te nemen. Dat is niet alleen heerlijk om te zien, maar ook fantastisch om mee te werken. Een positieve opvoeding is echter helemaal niet gemakkelijk, het vraagt veel van je. Het is veel moeilijker dan een opvoeding waarbij straf gebruikt wordt. Je zult je voortdurend bewust moeten zijn van je eigen inbreng, je inwerking, je invloed op wat je puppy leert. Een pup leert voortdurend, elk moment van de dag, buiten alle leersessies om. Omdat je niet straft, zul je moeten zorgen dat je de consequenties van het gedrag van de pup zo in de hand hebt, dat alleen gedrag dat jou bevalt je pup iets prettigs oplevert. Je moet daarin bijzonder consequent en volhardend zijn. Als je voortdurend toegeeft omdat je je pup zo schattig vindt en steeds meer water bij de wijn doet 'omdat je pup toch zijn best doet, maar het nog niet zo goed begrijpt', dan krijg je niet alleen een pup die niet luistert, maar zelfs eentje die dwars is en je uittest. Of je krijgt een pup die jou geweldig slim manipuleert zodat je geen grip meer op hem hebt. Je krijgt een vervende, over het paard getilde hond die een eigen leven leidt waarbij jij zijn 'slaaf' bent. Ik kan je verzekeren, dat is buitengewoon frustrerend en uiteindelijk zul je een hekel krijgen aan je hond. Dat is vast niet wat je wilt.

Daarom zeg ik heel nadrukkelijk: houd je aan je norm! Als je zegt 'Dit is wat ik van je wil', dan houd je je pup daaraan. Je geeft niets toe, je doet geen water bij de wijn, je schippert niet. Nooit! Tegelijk mopper je ook niet, trek je geen zuur gezicht, word je niet ongeduldig – je wacht af. Je doet maar één ding: je negeert ongewenst gedrag, je belooft gewenst gedrag en je voorkomt zelfbelonend gedrag. Moeilijk? Ja! Hartstikke moeilijk! Waarom? Omdat je van dat kleine hummeltje houdt en hem alle goeds van de wereld gunt. Maar als je niet volhardt, heb je de rest van je leven een ongehoorzame dwingeland, een individualist die jou naar zijn eigen wensen gebruikt. Als je wel volhardt, heb je de rest van je leven een geweldige relatie. De keuze is aan jou: jij hebt het in de hand. Als je ooit dreigt te gaan klagen over het gedrag van je hond, realiseer je dan één ding: je krijgt de hond die je verdient!

Als je alle adviezen uit dit boek strikt hebt opgevolgd en je puppy is vier maanden geworden, dan zul je versteld staan wat die wurm allemaal al kan. Alleen zijn, zitten en afliggen, hier komen en apporteren, hij beheerst het allemaal. Je zult verrukt zijn van de heldere blik vol (zelf)vertrouwen waarmee je puppy de wereld inkijkt, maar bovenal zul je opgetogen zijn over de relatie die je met je hond hebt.

Ik wens je veel leesplezier en veel genoeglijke momenten met je puppy. Wees vooral relaxed en geniet, want je pup is groot voordat je het weet en zo vertederend (stout) als nu wordt hij nooit meer.

A handwritten signature in black ink that reads 'Martin Sam'. The signature is written in a cursive, flowing style with a long horizontal stroke at the bottom.

1

De eerste week thuis

- De reis naar je huis
- Tussenstop(s)
- Wat heb je nodig?
- Welkom thuis!
- De eerste nachten
- Zindelijk maken
- Wanneer moet hij uit?
- Benchtraining
- Een beetje aandacht graag!
- Zo voorkom je stukmaken
- Wennen aan stilte en lawaai
- Lekkers voorzichtig aannemen

De dag dat een puppy bij zijn moeder en broers en zusjes weggaat, is een dag vol onbekende ervaringen en dat betekent heel veel stress voor zo'n hondje. Een onbekende geur aan wildvreemde handen die je optillen, nieuwe stemmen die onbekende woordjes tegen je prevelen, een autorit, een vreemde omgeving vol voorwerpen die je niets zeggen en waar je misschien wel bang voor bent, schelle opgewonden kinderstemmetjes... dat valt allemaal niet mee voor een hondje dat zich veilig en beschermd wist en deze vertrouwde wereld heeft moeten verlaten. Stort je daarom niet vol liefde op dat hondje, overvoer hem niet met nieuwe indrukken. Haal je pup liever op zonder kinderen, want hun opwinding en gretige handjes zijn een puppy in stress net te veel.

Gun je pup de tijd om even te betijen.

DE REIS NAAR JE HUIS

Haal de pup met z'n tweeën op, want er is een bestuurder nodig en iemand die de pup kan vasthouden. Neem je puppy in de auto op schoot en zorg voor een handdoek en plastic zak voor het geval je hondje misselijk wordt. Veel pups hebben last van misselijkheid tijdens het autorijden, iets waar de meeste honden vanzelf overheen groeien.

TUSSENSTOP(S)

Als je ver moet rijden, is het handig om tussenstops te maken. De pup is ongerust waardoor zijn stofwisseling versneld is en hij vrij snel opnieuw moet plassen of poepen. Houd de pup aangeliend om te voorkomen dat hij onverwacht van iets schrikt en probeert te vluchten.

WAGENZIEK

Veel pups worden misselijk in de auto. Dat heeft te maken met hun evenwichtsorgaan en het niet kunnen zien van een horizon. Maak er geen punt van maar zorg dat je voorbereid op pad gaat door een handdoek of plastic zak mee te nemen. Je merkt dat je pup misselijk wordt doordat hij veel gaat slikken en 'speekselen'. Til de pup dan niet plotseling en gehaast op naar een geschiktere plek om over te geven, want daarmee maak je hem aan het schrikken. Daardoor wordt het ritje er echt niet leuker op! Ruim de rommel zonder veel plichtplegingen op en praat rustig tegen je pup om hem gerust te stellen. Maak er geen punt van. Soms is het mogelijk overgeven te voorkomen door kleine afstanden te rijden en uit te stappen voordat de pup echt zal spugen. Frisse lucht helpt dan de misselijkheid even te overwinnen. Doe steeds luchtig en reageer niet met extra aandacht of troostend geknuffel als je opnieuw wegrijdt, want daardoor zal de misselijkheid eerder toe- dan afnemen. Praat op luchtige toon tegen je hondje en vooral: kijk vrolijk, zeker als de pup naar je kijkt!

WAT HEB JE NODIG?

- **Een ligkussen of mand met een zacht, goed wasbaar kussen of een doek van zacht, wasbaar materiaal, zoals fleec.**
(Een mand is niet noodzakelijk als je de bench als vaste ligplaats wilt gaan gebruiken). Natuurlijk heb je je voorbereid op de komst van je puppy. Je hebt een zacht ligkussen of een mand met een zacht kussen voor hem gekocht en deze mand staat alvast op het plekje dat je de pup toebedacht hebt. Honden willen zich geen zorgen hoeven maken over wat er achter hun rug gebeurt en hebben daarom behoefte aan een beschutte ligplaats. Een mand zal dus in een hoekje of in elk geval tegen een muur staan, liefst op een plaats waar de pup kan zien wat er rondom hem gebeurt. Daardoor kan hij rustig in slaap sukkelen en als iets zijn aandacht trekt met een half opgetrokken oog kijken wat er aan de hand is, en als het niets spannends is gerustgesteld verder dommelen.
- **Een bench**
Wat absoluut niet mag ontbreken is een bench. Een bench is een kamerkennel(tje) van stevig traliewerk of polyester. Mijn voorkeur heeft de bench met tralies omdat de pup

Als een hond aan een bench is gewend, kan hij overal mee naartoe. Je hoeft je geen zorgen te maken over oppas of te laat thuiskomen en je hond weet zich veilig.

kant van de lijn en trekt hij zonder speciaal doel gewoon vooroplopend zo hard mogelijk. Er zijn ook honden die rukkend en trekkend reageren op alles wat ze zien, van voorbijgangers en andere honden tot fietsers en joggers. Dat is waarschijnlijk niet zoals je de toekomst van jou en je hond voor ogen hebt. Een lichte lijn helpt dat te voorkomen.

- **Een licht halsbandje**

Een zachte halsband is prettig in het dragen. Koop geen brede, stoere halsbanden omdat dat het trekken aan de lijn eerder uitlokt.

- **Een lichte, lange lijn van circa 8 meter**

Deze lichte lijn ga je gebruiken als je pup al goed op je heeft leren letten en toe is aan meer oefening buiten onder moeilijker omstandigheden. Om te voorkomen dat je pup zijn eigen leventje gaat leiden, op zoek naar interessante nieuwigheden of mee gaat lopen met andere honden of mensen, houd je je puppy aangeliend totdat je vrijwel zeker weet dat hij toe is aan nieuwe leermomenten en los van de lijn kan lopen.

- **Speeltjes**

Je hoeft geen bergen speelgoed aan te schaffen, want door het speelgoed regelmatig te vervangen blijven alle speeltjes spannend. Koop een paar verantwoorde

daardoor volop contact met zijn omgeving kan houden. Veel mensen vinden een bench lelijk en een sta-in-de-weg en schaffen daarom zo'n ding niet aan. Daarmee doe je jezelf en je pup echter tekort. Een bench is een veilige slaappleaats en ideaal voor alle momenten waarop je niet op je pup kunt letten. Een bench biedt je hondje ook de gelegenheid ongestoord te slapen, te spelen en te eten. Dat is zeker met andere huisdieren of kinderen in huis een belangrijk pluspunt.

- **Een lichte lijn van ongeveer 1,80 meter**

Hoe lichter je lijn is, hoe beter. Het is de bedoeling dat je pup zo min mogelijk aan de druk van een (strakke) lijn went opdat hij straks zonder te trekken met je mee zal lopen, ook als hij volwassen en sterk is geworden. Iedereen kent wel mensen die door hun hond worden voortgesleurd. Soms heeft de hond absoluut geen oog voor dat baasje aan de andere

speeltjes die speciaal voor honden gemaakt zijn. Een flos van wit katoen, een balletje, een zacht stoffen piepbeestje, een pluche speelgoedbeest (om mee te slapen) en een kleine Kong (rubber speelgoed dat met lekkers gevuld kan worden): dat is ruim voldoende.

WELKOM THUIS!

Thuis aangekomen is de pup moe van alle nieuwe ervaringen en afgemat van de stress. Laat hem daarom met rust en geef hem de gelegenheid in zijn eigen tempo zijn nieuwe thuis te verkennen. Laat hem niet meteen door het hele huis rondscharrelen maar houd hem in een beperkte ruimte waar ook zijn mand staat. Op die manier kost het hem minder moeite de omgeving te verkennen. Elke pup zal op zijn eigen manier de kamer verkennen: de onverschrokken puppy scharrelt waarschijnlijk opgetogen in het rond en begroet enthousiast zijn nieuwe mensen; een verlegen of schuwe puppy kruipt misschien liever weg of blijft roerloos op een plek zitten zonder contact met mensen te zoeken.

Vertel je kinderen de pup met rust te laten. Natuurlijk mogen ze het nieuwkomertje bekijken, maar rustig en op gepaste wijze: handjes thuis en zonder opgetogen gilletjes. Zijn je kinderen nog niet in staat zich te beheersen, stel de kennismaking dan liever nog wat uit totdat de pup wat meer op zijn gemak is.

De kans zit er dik in dat de puppy hurkt om een plasje te doen. Schreeuw niet en reageer niet geschrokken, maar ruim het rustig op als de pup er niet meer op let. Het moment van zindelijk maken komt snel genoeg, maar nu nog even niet – je puppy heeft echt wel wat anders aan zijn hoofd.

DE EERSTE NACHTEN

Net bij zijn moeder, broers en zusjes vandaan heeft de pup behoefte aan maximale geborgenheid. Daarom is het handig de pup bij je op de slaapkamer te nemen, in zijn bench, vlak naast je bed. Tot een week of tien geef je je pup daarmee de veiligheid die hij nodig heeft, daarna kun je hem wennen aan een plek buiten je slaapkamer. Hij is dan op een leeftijd gekomen dat hij dat aankan. Wen hem in elk geval aan een nieuwe plek voordat hij elf weken is: na die leeftijd blijkt het ontwennen aan de vertrouwde aanwezigheid van slapende gezinsleden moeilijker.

Vaak krijgen pups een handdoek uit het nest mee zodat ze de vertrouwde geur van hun familie nog niet hoeven missen. Je kunt dat natuurlijk van tevoren aan de fokker vragen als je denkt dat dit niet vanzelfsprekend is. Een fles met warm water, omwikkeld met een handdoek, lijkt op de lichaamswarmte van de nestgenootjes, en een groot, pluchen beest is lekker zacht om tegen aan te schurken vlak voordat je pup in slaap valt. De eerste nachten zal de pup onrustig zijn en af en toe wakker worden om piepend en kermend zijn eenzaamheid kenbaar te maken. Door een zacht sussend geluidje te maken en je hand even door de bench te steken kun je hem geruststellen dat jij er bent om voor hem te zorgen en dat hij echt niet moederziel alleen is. Vaak is dat genoeg om hem weer verder te doen slapen. Wordt de pup niet rustig, dan moet hij misschien even uit om zijn behoefte te doen. Doe dat dan zonder te mopperen over de verstoring van je nachtrust, geef hem wat brood dat met wat water zacht en warm is gemaakt en breng hem weer naar zijn bench. Verder geen plichtplegingen, geen spelletjes of veel getroetel. Licht uit, welterusten!

3

Alles over leren in het leven van alledag

- Een corrigerende tik van je docent?
- Niet straffen, maar belonen
- Nog meer ongewenste bijeffecten van straf
- Wat is een beloning?
- Wat werkt voor je pup?
- De hamvraag: wat wil ik hem aanleren?
- Negeer ongewenst gedrag
- Moet je alles maar goedvinden?
- Maak een begeleidingsplan
- Stel een doel en tel de seconden
- Zelf problemen oplossen maakt je pup stressbestendig
- Baknijd voorkomen
- Kauwen op losse voorwerpen
- Kauwen op een stoelpoot
- Stelen van voorwerpen
- Stelen van tafel of aanrecht
- Hinderlijk opspringen

Pups weten niet automatisch welk gedrag onze goedkeuring zal hebben. Ze moeten dat stapje voor stapje leren om te voorkomen dat ze ander gedrag leren dan je lief is. Alle gedrag verankert zich in de hersenen, waardoor het heel moeilijk is er weer vanaf te komen. Het is dus handig je pup vanaf het begin gedrag te leren dat je wél wilt.

Daarvoor gelden een aantal gouden regels:

Schenk aandacht aan gewenst gedrag.

Kijk nooit naar je pup als hij niet op je let, hoe stout of grappig ondeugend hij op dat moment ook is.

Raak de pup nooit aan als hij iets doet wat je niet wilt.

Mopper niet als de pup iets doet wat je niet wilt.

EEN CORRIGERENDE TIK VAN JE DOCENT?

Hoe zou je het vinden als je computerlessen volgt en je docent geeft je een tik op je hand als je een verkeerde functietoets aantikt? Waarschijnlijk durf je nauwelijks nog een knop aan te raken. Heel voorzichtig druk je op de toets waarvan je hoopt dat het de juiste is, maar eigenlijk durf je geen risico's te nemen.

Heb je echter een docent die je juist aanmoedigt om op welke knop dan ook te drukken, dan druk je vrijmoedig op diverse toetsen om te kijken waarvoor je ze kunt gebruiken. Kinderen leren een computer razendsnel begrijpen omdat zij niet bang zijn iets fout te doen. Leren door te proberen, en leren van je successen en fouten gaat veel sneller dan bang zijn voor straf en daarom geen fouten durven te maken. Angst belemmert het leerproces en doodt creativiteit. Dat geldt voor mensen en net zo goed voor honden. Dat alleen al is een goede reden om niet te straffen.

NIET STRAFFEN, MAAR BELONEN

Natuurlijk is het volstrekt onredelijk straf te geven als iemand iets nog niet begrijpt of beheerst. Toch krijgen honden steeds op hun kop als ze iets nog niet kunnen of niet snel genoeg begrijpen. Hun eigenaar wordt ongeduldig en uit frustratie omdat het niet lukt, moppert hij op de hond. Of hij duwt bij de oefening *Zit* hardhandig op de stuit van de hond om hem te laten zitten, of geeft een ruk aan de lijn om hem te laten afliggen. Omdat de hond dat uiteraard een onaangename ervaring vindt, zal hij de volgende keer inderdaad gaan zitten of liggen om die ruk te vermijden. Het lijkt dan of de hond de oefening beheerst, maar dat is een illusie. Alleen door de dreiging van pijn reageert hij met zitten of afliggen en die dreiging moet dus aanwezig blijven om de hond te laten 'luisteren'. Dat is een heel andere manier van luisteren dan wanneer een hond geleerd heeft te gaan zitten omdat hij weet dat hij daarvoor beloond zal worden met aandacht, warmte en ondersteuning. Dan doet hij zo'n oefening ontspannen en vol zelfvertrouwen. Hij begrijpt de wereld en heeft controle.

NOG MEER ONGEWENSTE BIJEFFECTEN VAN STRAF

Als een hond gestraft wordt voor iets wat niet mag, bijvoorbeeld op de bank gaan liggen, koppelt de hond de straf meestal aan de aanwezigheid van degene die straft. Dat betekent dat de hond dat gedrag niet vertoont als de eigenaar erbij is, omdat hij weet dat dat onveilig is, maar dat de hond het gedrag wel vertoont als de eigenaar er niet is, omdat het dan veilig is.

De hond kan bang worden voor degene die straft. De hond kan de straf in verband brengen met een bepaalde omgeving en bang worden in die omgeving.

De hond kan de straf in verband brengen met de oorzaak van zijn gedrag en bang of nog banger worden. Als een hond bijvoorbeeld uitvalt naar andere honden en gecorrigeerd wordt voor dat gedrag met een ruk aan de lijn, dan kan hij andere honden gaan associë-

Natuurlijk wil je dat je hond rustig blijft liggen tijdens een autoritje. Dat lukt alleen als je de pup nu al dat gedrag heel bewust aanleert. Neem daarom in het begin iemand mee om op de pup te letten en het gewenste gedrag (rustig liggen of zitten, niet piepen of op de voorbank klimmen) te belonen.

ren met die schrik en pijn. Andere honden waren in zijn ogen al onplezierig (anders zou hij niet uitvallen) en nu worden ze ook nog eens de voorbode van een ruk aan zijn nek. Dat maakt andere honden in zijn ogen echt niet leuker, waardoor het uitvallen zal toenemen in hevigheid en/of frequentie.

Een hond kan zijn frustratie over straf/pijn afreageren. Zo'n reactie kan de eigenaar een stevige bijtewond opleveren. Vanaf dat moment staat de relatie onder druk: er heerst wederzijds wantrouwen.

Straf veroorzaakt uitdagend gedrag en het opzoeken van grenzen, straf ondermijnt de relatie. Belonen zorgt voor medewerking en zelfvertrouwen en bevestigt wederzijdse belangen.

WAT IS EEN BELONING?

Beloningen kunnen materieel zijn, zoals lekkers en speeltjes. Materiële beloningen zijn handig bij statische oefeningen waaruit de hond geen echt plezier kan halen; ze zijn vaak in het begin, bij de start van een nieuwe oefening, de beste keuze.

Als een hond een oefening eenmaal beheerst, kan de materiële beloning beter door een sociale worden vervangen, die ook gebruikt wordt bij oefeningen waar de hond van binnenuit plezier aan beleeft. Sociale beloningen zijn bijvoorbeeld aanraken, aaien, lachen, bewonderend kijken, in de handen klappen en juichen. Doodgewone aandacht is een heel belangrijke sociale beloning – ook als die aandacht niet prettig is. Straf is niet prettig, maar wel een vorm van aandacht. Daarom is straf toch vaak een aanmoediging om te volharden in ongewenst gedrag.

LET OP: Vooral als een hond weinig prettige aandacht krijgt, kan straf een beloning worden.

Naast materiële en sociale aanmoediging kennen we nog een derde vorm van beloning: de gezamenlijke activiteit, zoals een wandeling, een balspelletje, apporteren en trekspelletjes. Vooral deze gezamenlijke activiteiten smeden en onderhouden de relatie, vooropgesteld dat het baasje attent is op wat er bij de hond gebeurt.

LET OP: De hond moet aandacht voor je hebben, echte aandacht, geen dwingende hebbigheid naar voer of spelletjes.

WAT WERKT VOOR JE PUP?

Om een pup te belonen is het van belang dat hij waardeert wat je te bieden hebt. Daarom is het belangrijk goed te bekijken wat je pup motiveert, maar ook wat je met die motivatie wilt bereiken. Voor veel honden is een weggegooide bal de ultieme beloning. Maar... aan het gebruik van een speeltje als beloning zitten wel voorwaarden: je moet zeker weten dat je hond het ophaalt én dat hij het bij je terugbrengt. Dat houdt in dat je je puppy al vroeg leert wat *Vast*, *Los* en *Apport* betekenen. Pas dan kun je een bal of wat je ook maar

wilt gebruiken als beloning gaan toepassen. In hoofdstuk 6 vind je het opbouwen van de *Vast-*, *Los-* en *Apport*-oefeningen uitgewerkt. Als je je pup een moeilijke en voor hem oninteressante oefening wilt aanleren, of de uitvoering van zo'n oefening wilt verbeteren, is iets lekkers misschien meer geëigend dan een knuffel. Terwijl een oefening die op zich leuk is en waarbij je samen van iets leuk geniet, niet met lekkers beloond moet worden maar met oprechte aandacht en plezier in het spel. Ik noem dat het 'wauw-gevoel', een triomfantelijk gevoel dat geuit wordt door een blij 'Wauw!' of 'Yippie!'. Wat voor beloning je ook gebruikt, je bouwt vooral aan een relatie. Elke dag opnieuw, je leven lang. In hoofdstuk 5 vind je alles over het opbouwen van een relatie en de voor- en nadelen van bepaalde beloningen uitgelegd.

DE HAMVRAAG: WAT WIL IK HEM AANLEREN?

Je hebt een puppy, een onbeschreven blad. Alles is nieuw voor hem, hij weet nog niets van het leven. Toch kan het best zijn dat je pup ondanks je bewuste begeleiding gedrag vertoont dat je niet gewild hebt. Je pup is misschien bang voor auto's of mensen. Of je pup verdedigt een botje of speeltje op een agressieve manier. Of hij rent achter fietsers aan. Wat je jezelf op zo'n moment moet afvragen is niet: wat wil ik hem aanleren, maar: wat wil ik hem afleren? Dat is een essentieel verschil.

Bij afleren richt je aandacht zich op alles wat fout gaat. Je bent gefrustreerd of de hond ergert je, en dan heb je de neiging op de hond te mopperen om het ongewenste gedrag te stoppen – maar al je reacties betekenen aandacht! Zoals we gezien hebben is aandacht een levensbehoefte van elke hond en zorgt het er juist voor dat gedrag zich meer gaat vastzetten. Als je je niet langer concentreert op wat je de hond wilt afleren maar op wat je hem wilt aanleren, maakt dat werkelijk een verschil in de relatie tussen jou en je hond. Want je weet dat een hond iets aanleren tijd kost en dat je genoeg moet nemen met kleine stapjes in de goede richting. Iets onder de knie krijgen kost echt tijd en inspanning, zowel van jou als van je hond. Omdat je weet hoeveel moeite het jezelf kost om iets te leren (bijvoorbeeld tennissen of pianospelen), zul je veel meer begrip en geduld voor je hond opbrengen. Omdat je werkelijk weet dat leren niet vanzelf gaat. Omdat je weet dat vergeten hoort bij leren. Omdat je weet dat leren niet kan zonder fouten te maken. Ik verzeker je, dat als je vandaag leert hoe je Franse onregelmatige werkwoorden moet vervoegen, de kans behoorlijk groot is dat je dat morgen niet meer weet. Is dat erg? Welnee, ergens in je hoofd ligt er een flauw vermoeden dat er voor die tijd niet was. Als je de geleerde en daarna vergeten stof herhaalt, blijft er meer van hangen dan voorheen

Roos vindt knuffelen heerlijk, maar met knuffelen alleen bouw je niet aan een relatie! Daar is samenwerking en plezier in het samendoen voor nodig.

5

Bouwen aan je relatie

- Een relatie is iets anders dan luisteren
- Stel eisen, verkoop je huid duur
- Staat lekkers als beloning een relatie in de weg?
- Een autistische hond?
- Alleen maar luisteren of samenwerken?
- Een beloning kan een innerlijke 'drive' ruïneren
- Spijt van belonen
- Wanneer een wauw-gevoel en wanneer iets lekkers?

EEN RELATIE IS IETS ANDERS DAN LUISTEREN

Als je puppy op je let, ben je belangrijk voor hem. Maar dat gaat niet vanzelf: je moet het waard zijn om op te letten. Hoe zorg je nu dat je belangrijk voor je hond wordt? Dat doe je door jezelf waardevol te maken en niet te pas en te onpas beschikbaar te zijn. Als je steeds op je hond let en naar hem kijkt, betekent dat voor hem dat je het heft uit handen geeft en hem laat beslissen. Als je hond van je weg kuiert en je kijkt steeds achterom of hij je wel achterna komt, bereik je maar één ding: hij komt niet. Dat is ook niet nodig, want je let geweldig op hem – dus wat zal hij zich druk maken?

Een echte relatie is heel wat anders dan luisteren naar commando's als een soort kunstje. Er zijn honden die alles doen om met een balletje beloond te worden; zij dansen de sterren van de hemel (*doggydancing* is een serieuze en prachtige hondensport) maar hebben

Een snuffje Roos;
ik vind haar zo lekker ruiken.

niets met hun begeleider als deze geen balletje bij zich heeft. Er zijn ook honden die onvermoeibaar stokken ophalen, maar zich niets aan hun baasje gelegen laten liggen als er niet met een stok wordt gespeeld. En er zijn honden die bij *flyball* razendsnel met de bal terugracen om deze naar hun baasje te brengen, maar die zich buiten het flyballveld misdragen en zich niets van hun baasje aantrekken.

Een relatie is meer dan alleen maar luisteren. Aan een relatie moet je werken, een leven lang.

STEL EISEN, VERKOOP JE HUID DUUR

In hoofdstuk 2 is uitgelegd hoe je oogcontact gebruikt om contact te maken met je hond voordat je verderloopt als de lijn strak heeft gestaan. Eerst ben je tevreden met een kort moment van oogcontact en een klein stapje in je richting, later wil je dat de hond helemaal terugloopt naar je linkerzijde en je nadrukkelijk aankijkt. Pas dan reageer je door terug te kijken en verder te lopen; met een halve blik neem je geen genoegen meer. Dat houdt in dat je steeds hogere eisen gaat stellen in ruil voor je aandacht. In het begin is een enkele blik in je richting een beloning waard, maar dat oogcontact moet langer gaan duren en aandachtiger zijn, voordat je erop ingaat. Dat doe je door op die korte blikken niet meer te reageren; je kijkt weg alsof je niets merkt. Je hond zal even in verwarring zijn en het op-

nieuw proberen; tenslotte had zijn gedrag tot dit moment succes. Laat hem maar even aantobben, want hij vindt het snelste uit wat werkt als je hem níét helpt. Geeft hij het op omdat je niet meteen reageert? Jammer, hij komt echt wel weer terug met zijn oogcontact, alleen dan indringender en langer – en dat beloon je dan: je glimlacht, je geeft een aai, je geeft wat lekkers, je gooit een speeltje weg... Zo maak je duidelijk dat dit was wat je van hem verlangde en hij zal dan steeds vaker en beter op je letten.

Je oefent dit oogcontact zowel binnen als buiten. Binnen zal niet zo moeilijk zijn, want er is niet zoveel afleiding. Loop de kamer rond en kijk niet naar je puppy. Pas als hij je echt aankijkt, reageer je met terugkijken. Laat merken dat je het fijn vindt dat hij op je let door hem te belonen met aandacht, een warme glimlach, een knuffel, een 'goed zo' of 'yippie!' Oefen dit oogcontact buiten eerst in een rustige omgeving met weinig afleiding en pas later ook als er een andere hond of fietser aankomt. Eerst nog aan de lijn en pas als de hond voldoende op je heeft leren letten ook los van de lijn.

Door je pup te belonen voor mooi rustig liggen en aandacht voor jou, veranker je dat gedrag. Zo creëer je gewenst gedrag voor later, als je pup groot is.

ZO BOUW JE SAMEN AAN EEN FANTASTISCHE RELATIE

Als nieuwbakken baasje weet je misschien wel dat alles wat een hondje zo vroeg mogelijk leert, bepalend is voor de rest van zijn leven – maar hoe zorg je ervoor dat hij opgroeit tot een leuke, betrouwbare hond?

Martin en Sacha Gaus laten zien hoe je je puppy de allereerste maanden een goede start geeft en een band smeedt met elkaar. Hoe zo'n kleintje al leert om rustig aan de lijn te lopen of alleen thuis te blijven zonder te janken of iets stuk te maken. Hoe je plezier kunt brengen in het oefenen met *Zit, Af, Hier* en *Los* – en alles zonder dat je moppert of dreigt met straf!

Een *Puppy in huis* munt uit in heldere taal, met vele praktische tips en voorbeelden uit het leven van alledag.

'Iedereen zou dit boek moeten lezen
alvorens een puppy in huis te halen.'

9 789043 933124

www.kosmosuitgevers.nl

**KOS
M•S**

NUR 431
Kosmos Uitgevers,
Utrecht/Antwerpen